

Memòria d'Activitats Any 2010

La Fundació Agroterritori va constituir el Ple del Patronat el 26 de maig de 2008. De resultes de la modificació de la llei de fundacions, es van haver d'adaptar els estatuts d'Agroterritori a la nova legislació. En data 5 d'agost de 2010, es va comunicar la inscripció de la Fundació Agroterritori al registre de Fundacions de la Generalitat de Catalunya, amb número 2635.

La Fundació Agroterritori té com a finalitats *la diagnosi, la definició de propostes, els estudis, la sensibilització, la gestió, la formació i el debat sobre els espais agraris periurbans i tot allò que incideixi en aquests àmbits*. Essent aquest el seu objectiu general, Agroterritori ha definit 3 marcs principals de treball que durant aquests anys de funcionament ha anat desenvolupant i que són: el portal web www.agroterritori.org, l'Observatori de l'Agricultura Periurbana i l'espai de formació o workshop.

Atenent al Pla d'Actuacions 2010 i procurant desenvolupar actuacions en la línia dels seus objectius fundacionals, la Fundació Agroterritori ha desenvolupat les actuacions que s'enumeren i desglossen a continuació:

1. PORTAL D'AGROTERRITORI

1.1 Actualització dels continguts de la pàgina web

2. OBSERVATORI DE L'AGRICULTURA PERIURBANA

2.1 Realització de l'estudi "Base territorial de les explotacions lleteres al periurbà sud de Girona. Pla pilot de dinamització del mercat de terres"

3. ESPAI DE FORMACIÓ O WORKSHOP

3.1 Preparació del Workshop Agroterritorial

4. PUBLICACIONS

4.1 Compilació d'articles per la publicació *Percepcions del periurbà*

5. CURSOS I SEMINARIS

5.1 Presentació i debat de la Carta de l'Agricultura Periurbana

6. DIFUSIÓ I SENSIBILITZACIÓ

6.1 Compareixença al Parlament de Catalunya

6.2 Participació a la Conferència Internacional *Managing the urban Rural Interface*, Copenhaguen

6.3 Desenvolupament del llibre interactiu: *Aprenent la biodiversitat dels aliments*

6.4 Organització de jornades tècniques amb el suport del DAR a Valls i a Girona

6.5 Newsletter d'Agroterritori

7. ALTRES

7.1 Personal tècnic de la Fundació Agroterritori

7.2 Conveni de cooperació educativa Universitat-Empresa/Institució

1. PORTAL D'AGROTERRITORI

1.1 Actualització dels continguts de la pàgina web

Al llarg del 2010 s'ha continuat amb la tasca de recopilació d'informació, d'actualització de la documentació, de manteniment i de millora de les referències ja existents a la pàgina web.

2. OBSERVATORI DE L'AGRICULTURA PERIURBANA

2.1 Realització de l'estudi "Base territorial de les explotacions lleteres al periurbà sud de Girona. Pla pilot de dinamització del mercat de terres"

La Fundació Agroterritori i la Unió de Pagesos han realitzat un estudi que analitza les perspectives de futur del sector lleter al periurbà sud de Girona i desenvolupa eines per a la preservació de l'espai agrari i la continuïtat de l'activitat agrària. L'estudi, que s'ha dut a terme entre els mesos d'agost i desembre, porta el títol *Base territorial de les explotacions lleteres al periurbà sud de Girona. Pla pilot de dinamització del mercat de terres* i ha estat realitzat amb el suport del departament de Treball de la Generalitat de Catalunya a partir de la línia de subvenció per al desenvolupament de les empreses d'economia cooperativa i per fomentar, promoure i divulgar les cooperatives i societats laborals.

De l'estudi es desprèn que les 72 explotacions lleteres localitzades a la plana selvatana i gironina conviuen en espai reduït, només ocupen el 5% del territori. D'aquestes el 26% es troben a tocar a nuclis urbans o industrials i, segons la classificació del sòl no urbanitzable del pla territorial parcial de les comarques gironines, el futur urbà amenaça al 25% d'aquestes empreses agràries.

S'adjunta a l'annex el resum de l'estudi.

3. ESPAI DE FORMACIÓ O WORKSHOP

3.1 Preparació del Workshop Agroterritorial

El Workshop Agroterritorial és un taller pràctic monogràfic destinat a estudiar una temàtica agroterritorial d'un territori concret, d'una manera intensiva i guiat per professors universitaris especialistes i agents responsables d'actuacions de gestió i preservació d'espais agraris.

L'ambició és que formi part del programa curricular de formacions universitàries relacionades amb la temàtica dels espais agraris periurbans i el planejament, podent oferir als inscrits el reconeixement de crèdits de lliure elecció o fins i tot formant part del programa d'alguna assignatura universitària. El taller per tant està adreçat a estudiants universitaris, principalment de l'àmbit de la geografia, l'agronomia i l'urbanisme. Per això es proposa que formi part del pla docent dels Màster en Medi Ambient (UdG), Màster en Sistemes Agrícoles Periurbans (UPC) i Màster en Projectació Urbanística (UPC). No obstant el Taller Agroterritorial serà obert al públic en general.

Després de diverses trobades, a 2010 s'ha definit l'àmbit d'estudi: el periurbà sud de la ciutat de Girona per analitzar una de les àrees productives de llet més importants de Catalunya però que paral·lelament es troben en un territori molt fragmentat pel desenvolupament i l'expansió de les infraestructures i del sòl urbà i industrial. La competència dels usos del sòl i l'afogament de l'activitat agrària seran els centres d'interès durant la primera setmana d'abril del 2011 data que es preveu que es celebri el primer Workshop d'Agroteritori.

4. PUBLICACIONS

4.1 *Compilació d'articles per la publicació Percepcions del periurbà*

A la reunió de constitució de la Comissió Assessora es va proposar la publicació d'un recull d'articles versant sobre l'agricultura periurbana. A 2010, Josep Montasell, membre de la Comissió Técnico-Científica i responsable de la Comissió Assessora ha redactat les normes d'estil dels articles que s'han enviat a tots els membres de la Comissió Assessora, la Técnico-Científica i l'Executiva, per tal que facin arribar els seus articles abans del primer trimestre de 2011. Fins a desembre de 2010, s'havien rebut 6 articles.

5. CURSOS I SEMINARIS

5.1 *Presentació i debat de la Carta de l'Agricultura Periurbana*

Els dies 8 i 9 de setembre el Parc Agrari del Baix Llobregat juntament amb la Fundació Agroteritori i la Xarxa Agroteritorial, van organitzar el *Seminari Agroteritorial*, que es va celebrar a l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona, a Castelldefels. L'objectiu fonamental del seminari era la presentació i debat de la "Carta de l'agricultura periurbana". En la primera jornada es van presentar diverses ponències a l'entorn de la reflexió de temes específics que afecten als espais agraris periurbans. La segona jornada es va dedicar a la presentació i discussió de la carta. El seminari es va dirigir principalment als membres de les entitats organitzadores i a altres experts interessats en el debat de la carta. El seminari va finalitzar amb un text consensuat en què es van incorporar les propostes debatudes al llarg del seminari.

S'adjunta a l'annex la carta de l'agricultura periurbana.

6. DIFUSIÓ I SENSIBILITZACIÓ

6.1 *Compareixença al Parlament de Catalunya*

La Fundació Agroteritori va presentar el 18 de març de 2010 els seus objectius davant la Comissió d'Agricultura del Parlament de Catalunya. La intervenció va donar a conèixer els objectius de la fundació i les principals preocupacions existents en relació a les dinàmiques territorials dels espais agraris. La Fundació va centrar la seva compareixença destacant els següents temes:

1. No hi ha espai agrari sense pageses i pagesos per això Agroteritori està preocupada per la continuïtat dels professionals agraris.

2. El territori, el paisatge i la cultura agrària periurbana presenten especificitats i per aquest motiu Agroterritori contribueix al coneixement crític de les iniciatives capaces de transformar l'estabilitat territorial de l'activitat agrària.

3. La preservació i la gestió dels espais agraris no compet exclusivament al sector agrari sinó a la societat en el seu conjunt. Aquí Agroterritori promou la reflexió, el debat i la recerca i difusió de temàtiques relacionades amb els espais agraris.

6.2 Participació a la Conferència Internacional Managing the urban Rural Interface, Copenhaguen

La Fundació Agroterritori va participar a la "Conferència Internacional Managing the urban Rural Interface" que va tenir lloc a Copenhaguen els dies 19 a 22 d'octubre. El dia 20 d'octubre la fundació va presentar el pòster "La PAC i el planejament territorial: estudi d'una contradicció. El cas del periurbà lleter del sud de la ciutat de Girona".

La comissió tècnico-científica d'aquesta fundació té previst divulgar en diverses revistes especialitzades l'anàlisi realitzat i presentar-lo en algunes jornades properes.

S'adjunta a l'annex la versió en català del pòster.

6.3 Desenvolupament del llibre interactiu: Aprenent la biodiversitat dels aliments

Amb el suport del departament d'Innovació, Empresa i Universitats (línia per al finançament d'actuacions en l'àmbit de la divulgació científica) s'està posant desenvolupant un llibre interactiu objecte multimèdia d'ensenyament dirigit a nens i nenes d'entre 8 i 12 anys amb el que es pretén donar a conèixer diversos aliments que formen part de la nostra dieta quotidiana. El guió es basa en quatre aliments bàsics: l'arròs, la mongeta tendra, la sardina i el porc amb els embotits. Tot plegat per desenvolupar un conjunt d'exercicis i interaccions que faciliten el coneixement de l'aliment, les seves propietats, els llocs de cultiu/pesca a Catalunya, estacionalitat així com la seva posició en la piràmides alimentària.

Per arribar més fàcilment als nens i nenes l'empresa de multimèdia Sònia Torras (www.soniatorras.com) ha dissenyat un avatar que anirà animant el joc tot introduint conceptes, formulant preguntes durant el joc amb una autovaloració del que s'ha assimilat. Tot plegat serà una realitat el febrer de 2011, data que es preveu que estigui plenament actiu aquest joc interactiu.

S'adjunta a l'annex una mostra del llibre.

6.4 Organització de jornades tècniques amb el suport del DAR a Valls i a Girona

La Fundació va organitzar dues jornades tècniques amb el suport del Servei de Transferència Tecnològica del departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural.

i) Jornada tècnica *Dinàmiques territorials del sector agrari al Camp de Tarragona*, celebrada a la sala d'actes del Consell comarcal de l'Alt Camp el 22 de febrer a Valls. Van intervenir Ferran Miralles, biòleg i coordinador del Pla territorial del Camp de Tarragona i Sergi Saladié, professor de Geografia de la URV. Ambdós ponents van

tractar l'ordenació del territori i els espais agraris. A la taula rodona i debat s'hi va afegir Jaume Salvat, professor de Geografia de la URV i Josep M. Coll coordinador territorial de la UP i patró d'Agroterritori. Va moderar l'acte Josep Montasell, director del Parc Agrari del Baix Llobregat i responsable de la comissió Assessora d'aquesta Fundació.

ii) Jornada tècnica *Els espais agraris a Girona: instruments jurídics i de planejament per a la seva protecció*, celebrada a la sala de graus de la facultat de lletres de la UdG el 17 de juny, a Girona. Van intervenir com a ponent, Margarida Camós, professora de Dret Administratiu del a UB i membre de la comissió Assessora d'aquesta Fundació que va tractar "Eines jurídiques per a la protecció del sòl agrari". També hi van participar Carme Rosset, dinamitzadora de la UP a Girona, Josep Pintí, professor de Geografia de la UdG. Va moderar l'acte Isabel Salamaña, professora de geografia de la UdG i membre de l'Executiva d'aquesta Fundació.

Ahora, els debats que en sorgiren entre els ponents i el públic assistent van permetre identificar certes problemàtiques existents a una escala local i deixà constància de la necessitat de mantenir un espai de reflexió per definir línies de treball que permetin als ens locals una gestió eficient dels seus espais agraris. Agroterritori pretén ser aquest referent.

6.5 Newsletter d'Agroterritori

Per tal de donar projecció a la fundació i de sensibilitzar entorn problemàtiques concretes i actuals del territori, a 2010 s'han publicat dos Newsletter (febrer-març 2010 i maig-juny 2010) que han abordat temes d'interès pels professionals del sector (una agenda d'activitats especialitzada en la temàtica dels espais agraris periurbans, articles d'opinió, recomanacions bibliogràfiques o l'anàlisi de determinats espais) així com temes propis de la Fundació.

Aquest newsletter pretén agilitzar la comunicació entre la fundació i el públic en general, millorant-ne el seu coneixement i presència en el debat existent entorn la planificació.

7. ALTRES

7.1 Personal tècnic de la Fundació

Joan Casals Missió, tècnic agrícola, va estar treballant per la Fundació Agroterritori des de gener fins agost. A partir d'agost, desenvolupa les tasques de personal tècnic de suport Cristina Tous, biòloga, amb contracte fins 30 de juny de 2011. Durant els primers quatre mesos, Cristina Tous ha treballat a dedicació completa per l'estudi sobre "Base territorial de les explotacions lleteres al periurbà sud de Girona. Pla pilot de dinamització del mercat de terres". A partir de desembre es responsabilitza de desenvolupar les tasques tècniques de la Fundació: redacció de noves propostes d'actuació; i desenvolupament projectes, estudis o informes, d'interès per la Fundació.

7.2 Conveni de cooperació educativa Universitat-Empresa/Institució

Agroterritori durant els mesos de febrer, març i abril va signar acollir una alumna de Geografia per a la realització d'un *Informe sobre l'estat de la qüestió del Baix Ter* dins

el conveni de cooperació educativa Universitat-Empresa/Institució per tal d'obtenir el títol universitari dels estudis de Geografia de la Facultat de Lletres de la Universitat de Girona. La persona que va ocupar la plaça del conveni va ser l'Olga Martra.

ANNEXES:

1. Resum de l'estudi "Base territorial de les explotacions lleteres al periurbà sud de Girona. Pla pilot de dinamització del mercat de terres".
 2. Carta de l'agricultura periurbana.
 3. Pòster "La PAC i el planejament territorial: estudi d'una contradicció. El cas del periurbà lleter del sud de la ciutat de Girona".
 4. Mostra del llibre interactiu.
-